

ikke sige, at man ikke nødvendigvis føler sig i slægt med nogen af dem, men lægger vægt på at have et godt forhold til dem uanset det manglende slægtskab?

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Tak til ministeren for det svar vedrørende den strategi, der skal lægges for dagen for at få processen speedet op, så det er muligt reelt at ratificere Kyoto-protokollen.

Og for god ordens skyld vil jeg gerne her sige, at SF vil undlade at stemme til det forslag til vedtagelse, som er fremsat af Socialdemokratiet, Venstre, Kristeligt Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, CD, Det Radikale Venstre og FRI. Og i øvrigt vil vi stemme imod de to andre forslag til vedtagelse.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg blev så fascineret af hr. Kolstrups spørgsmål om, hvem jeg føler mig mest i familie med, at jeg glemte at svare fru Aase D. Madsen. Fru Aase D. Madsens spørgsmål var, hvad jeg sagde til Skatteministeriets foreløbige høringssvar i anledning af energireformen. Det spørgsmål synes jeg egentlig man skal rette til mig skriftligt, og så skal vi sørge for, at der kommer et ordentligt svar. Det kan jo være, at forklaringen på høringssvaret er, at proppen røg lidt for tidligt af blækhuset – hvad ved jeg? – men det vil fru Aase D. Madsen kunne få nærmere uddybet.

Vi har den holdning hos os, at vi lægger vægt på, at vi offentliggør alle de høringssvar, der kommer ind, så alle kender dem. Men hvis man vil have det uddybet, må det være rigtigt at stille spørgsmålet skriftligt, og så kan vi give et ordentligt svar på det.

Jeg kan til fru Aase D. Madsen sige, at det bestemt ikke er min opfattelse, at PSO-forpligtelser, som er et veldefineret begreb både i dansk ret og i europæisk ret, er en krænkelse af grundlovens § 43. Men stil spørgsmålet skriftligt, så skal jeg sørge for, at der bliver givet et ordentligt svar, og at Skatteministeriet bliver inddraget i besvarelsen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V (74) af Martin Glerup (S), Peter Hansen-Nord (V), Gitte Seeberg (KF), Ebbe Kalnæs (CD), Dorit Myltoft (RV), Jann Sjørnsen (KRF) og Kim Behnke (FRI) (se foran) vedtoges med 84 stemmer (S, V, KF, CD, RV, KRF og FRI) mod 11 (DF og EL); 9 (SF) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag til vedtagelse bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 75 af Anni Svanholt (SF).

Forslag til vedtagelse nr. V 76 af Aase D. Madsen (DF).

Forslag til vedtagelse nr. V 77 af Søren Kolstrup (EL).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 239:

Forslag til lov om naturgasforsyning.

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 29/3 2000).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Martin Glerup (S):

Naturgas er en vigtig energikilde for Danmark. Naturgas er med 40 pct. mindre CO₂-udslip end kul af stor betydning for vor mulighed for at overholde danske og internationale miljømål. Naturgas dækker 21 pct. af det samlede danske energiforbrug og forsyner et par millioner danskere med varme og udgør energikilden for 1.000 industrivirksomheder.

Formålet med det her lovforslag er at sikre forsynings sikkerhed, samfundsøkonomi, miljø- og forbrugerinteresser samt at gennemføre EU's gasdirektiv inden for tidsfristen den 10. august 2000. Der lægges op til en gradvis markedsåbning. I 2000 bliver den på 30 pct., i 2003 på 38 pct., og i 2008 bliver der en åbning på 43 pct.

Når vi ikke kan åbne lige så meget som på elområdet lige så hurtigt, skyldes det, at natur-

gasområdet er væsentligt anderledes. For det første eksisterer der ikke et egentligt velfungerende gasmarked i Europa. Der er ikke som på elområdet en børs, hvor man frit kan købe gas. Der er usikkerhed om, hvordan den reelle markedsåbning bliver i de enkelte EU-lande, og naturgasmarkedet vil i modsætning til elmarkedet være præget af få store udbydere.

Hertil kommer, at der påhviler det danske naturgasnet en milliardgæld, som betales tilbage via afgiftspåleggelse. Desuden har DONG Naturgas langvarige take or pay-forpligtelser over for DUC. Det er vigtigt, at DONG Naturgas ikke stilles konkurrencemæssigt ringere end sine udenlandske konkurrenter. Derfor skal der være lige vilkår for adgang til danske og udenlandske naturgasnet.

Det danske naturgasprojekt har siden starten for 15-16 år siden været finansieret via skyggeafgiften. Støtten til de regionale naturgasselskaber har via denne afgiftsfritagelse udgjort ca. 45 mia. kr. i 1999-kroner. På den baggrund er det fornuftigt, at staten får forkøbsret til distributionsnettet, og at et eventuelt kommunalt provenu modregnes i kommunernes bloktilskud.

Blandt energiforligspartierne er der enighed om, at det danske naturgasnet skal forblive i offentligt eje. Det bliver lige dyrt at transportere 1 m³ naturgas i distributionsnettet i Danmark uanset afstanden fra udbyder til modtager. Man bruger altså det såkaldte frimærkeprincip.

Med hensyn til transmission af naturgas skal prisen fastsættes i forhandling mellem ejeren af nettet og transportøren.

Socialdemokratiet finder, at vi her behandler et afbalanceret lovforslag, som vil sikre den danske naturgas rimelige vilkår i de kommende år.

Peter Hansen-Nord (V):

I Venstre hilser vi med tilfredshed den reformopfølgning, der har fundet sted her, og som senest kom på plads den 22. marts 2000, og her er et af de væsentligste elementer en kommende liberalisering af den danske gassektor.

Omkring markedsåbningen er jeg meget enig i det, som den forrige ordfører sagde, og vi har fra Venstres side mærket os, at den hastighed, hvormed regeringen foreslår at markedsåbningen finder sted, måske næppe er hurtig nok i forhold til, hvordan markedet vil udvikle sig. Derfor er det således i vores aftale, at i 2003 tages det op til fornyet overvejelse, om den hastighed med de henholdsvis 30 og 38 pct. i 2003

er tilstrækkelig, eller om man skal gå videre, og kan man ikke blive enig, er man frit stillet.

Jeg har netop en levende forestilling om, at når de aktører, der nu får markedsadgang, begynder at operere, kommer lavinen mere eller mindre helt af sig selv, så jeg forventer og håber, at aktører og infrastrukturer, import- og eksportmuligheder forbedres i de kommende år, således at dette pres på en øget liberalisering vil vise sig.

Det er som sagt ikke alt omkring gasliberaliseringen, vi er begejstrede for, men igen: Toget er sat på de rigtige skinner, og vi kører i den rigtige retning.

Det er selvfølgelig lidt problematisk med hensyn til behandling af opstrømsledninger, men jeg synes, den tekst, der i dag ligger i forliget, giver den fornødne garanti for, at der skal gives adgang til danske aktører på lignende måde, som andre måtte få det, og at målsætningen er at give fri og lige adgang til det danske marked.

Vedrørende overdragelsen, som også hr. Martin Glerup var inde på, rejser der sig selvfølgelig det spørgsmål altså, hvor staten har forkøbsret, og det har også været diskuteret i forligskredsen. Jeg ønsker bare her at få bekræftet, at forligsteksten her ikke umiddelbart eliminerer lov nr. 228, som jo gav staten mulighed for at købe de regionale gasselskaber. Diskussionen kører jo stadig væk ude i landet blandt dem, som ikke tog imod det tilbud, staten gav i sin tid, og for en ordens skyld synes jeg bare lige, at vi skal være enige om, at lov nr. 228 som sådan ikke bortfalder automatisk med den aftale, der er indgået om liberalisering af den danske naturgas.

Gitte Seeberg (KF):

Efter flere måneders intense forhandlinger blev aftalen af den 22. marts 2000 indgået. På baggrund heraf kan jeg blot meddele, at Det Konservative Folkeparti naturligvis støtter lovforslaget, idet vi dog gerne vil have anledning til at se på eventuelle henvendelser til Folketingets Energipolitiske Udvalg. Men derudover kan jeg sige, at vi støtter forslaget.

Anni Svanholt (SF):

SF's holdning har hele tiden været, at de overordnede principper for både el, varme og gas skulle fastlægges i en samlet energireform. Det var jo også intentionerne bag miljø- og energiminister Svend Aukens udspil i juli 1998, men

på grund af uenighed i regeringen blev det jo ikke sådan. Finansministeren ville jo have penge ud af elsektoren og havde også planer om at opkøbe de regionale gasselskaber for at lægge dem sammen med DONG i ét selskab, antagelig for eventuelt senere at sælge gasselskabet, lige- som det skete med Tele Danmark.

Finansministeren fik i forbindelse med finanslovforhandlingerne for 1999 opbakning til at opkøbe de regionale gasselskaber ved at lokke kommunerne med en pose penge, men SF gik imod, fordi finansministeren efter vores opfattelse havde onde hensigter. Vi er imod en struktur på naturgasområdet, som kan muliggøre en privatisering af naturgassen.

I marts 1999 blev elreformen aftalt, og finansministeren fik heldigvis kun held til at opkøbe Naturgas Syd. Den 23. juni 1999 blev den såkaldte Skt. Hans-aftale indgået mellem statens DONG, Naturgas Midt-Nord og Hovedstadsregionens Naturgas, som Naturgas Fyn og Naturgas Sjælland har mulighed for at tilslutte sig. Og den aftale fastlægger jo rammerne for den fremtidige organisering af handelen med naturgas og de fremtidige støtteforhold i naturgas-sektoren. Derefter var der jo mulighed for at gå i gang med forhandlinger om gennemførelsen af EU's gasdirektiv og ændringer af varmforsyningsloven her i januar i år.

Det resulterede så i en ny energiaftale den 22. marts 2000, aftalen vedrørende naturgasområdet og varmforsyningen og biomasseaftalen, som er indgået mellem regeringen, Venstre, De Konservative, Centrum-Demokraterne, Kristeligt Folkeparti og SF, og derudover en fortsat opfølgning på elreformen vedrørende en energisparelov og udligning af udgifter til vedvarende energi mellem Vest- og Østdanmark, det grønne energimarked, hvor CD, som ikke var med i elreformen, tilsluttede sig denne opfølgning.

SF's formål med at gå ind i forhandlingerne om gennemførelse af EU's gasdirektiv og ændringer af varmforsyningsloven, som vi senere skal behandle, var at sikre overordnede samfunds- og miljøhensyn samt forbrugerbeskyttelse. Der er meget store samfundsmæssige interesser knyttet til naturgasforsyningen, og det er derfor vitalt for det danske samfund at undgå, at kommercielle interesser overtager naturgasforsyningen.

Hovedresultaterne er, at SF har medvirket til at sikre, at naturgasnettet og naturgaslagrene forbliver i offentligt eje med denne aftale, dvs.

hos staten og kommunerne. Det betyder, at naturgassen ikke kan privatiseres, og at markedsåbningen kun bliver det, vi er nødt til som følge af EU's gasdirektiv, altså et minimum, og det er vi også godt tilfredse med, så vi støtter naturligvis dette lovforslag.

Aase D. Madsen (DF):

Dette lovforslag indeholder 60 ministerbemyndigelser, og det finder Dansk Folkeparti er totalt uacceptabelt. Jeg vil derfor af principielle grunde tillade mig at citere fra en henvendelse fra Kommunernes Landsforening:

»Generelt indeholder de seneste lovforslag og ændringsforslag et stort antal ministerbemyndigelser og brede rammer, hvilket gør det vanskeligt at vurdere, hvilke konsekvenser en vedtagelse af forslaget vil få. Landsforeningen finder det betænkeligt, at energiområdet i stadig større udstrækning reguleres gennem rammelove, hvor færre beslutninger træffes i Folketinget, mens ministeren bemyndiges til at træffe flere og flere gennemgribende beslutninger.«

Dette er vi helt enige i i Dansk Folkeparti, og vi synes, det er meget alvorligt, af hensyn til at vi jo gang på gang diskuterer lovkvantiteten her i Folketinget.

Dansk Folkeparti lægger i øvrigt vægt på, at reformpartierne aftale, som dette forslag jo bygger på, på nogle områder ikke er bindende længere end til senest 2003. Og de områder er netop nogle af de områder, som Dansk Folkeparti finder meget vitale. Det drejer sig om friheden til at genforhandle markedsåbningstakten og om graden af markedsåbningen, som Dansk Folkeparti ønsker skal være så omfattende som muligt, naturligvis under hensyntagen til take or pay-kontrakterne og muligheden for tilbagebetaling af gælden.

Desuden kan der ske en selskabsopdeling af DONG i et handelsselskab og et selskab, der tager sig af transmissions- og lageraktiviteter. Dette finder Dansk Folkeparti også utrolig vigtigt. Det er derfor positivt, at reformpartierne også er frit stillet på dette område, for i de fleste høringssvar udtrykkes der stor bekymring for DONG's dobbeltrolle, bl.a. når det drejer sig om at forhandle adgang til gasnettene og tarifieringen.

Ikke mindst den kendsgerning, at DONG's ejer, energiminister Svend Auken, sidder i baghånd med alle bemyndigelserne, gør, at Dansk Folkeparti deler denne skepsis, som jo i øvrigt

helt kan undgås ved en selskabsdeling og ved, at dette indføres i lovforslaget.

På baggrund af de konkurrencemæssige problemer har producenterne i Nordsøen peget på, at gasdirektivets § 23 burde indsættes i lovforslaget. Når jeg læser teksten igennem, kan jeg ikke rigtig forstå, hvorfor den ikke er blevet indarbejdet, men nu hører jeg jo fra Venstres ordfører, at det, der ligger i bemærkningerne til forslaget, er bindende og er en garanti, og det må Dansk Folkeparti så stille sig tilfreds med.

Vismændene har i øvrigt i en rapport udtalt interessante synspunkter med hensyn til gældsafvikling og en hurtigere markedsåbning. Der burde for længst have foreligget en uvildig analyse, så vi kunne have taget stilling til denne indendring af lovforslaget.

Dansk Folkeparti finder det problematisk, at staten har forkøbsret til ejerandele i selskaber, der ejer distributionsnettet, og at lex NESA-reglen om bloktilskudsreduktion ved salg kan gøres gældende. Bl.a. har Kommunernes Landsforening peget på en meget god alternativ løsning. Mon ikke reformpartierne skulle se på den.

Og så vil jeg til slut sige, at vi jo synes, som jeg sagde før, at det er meget vigtigt, at visse dele kan genforhandles i 2003, for dér regner vi med at Dansk Folkeparti er regeringsgrundlag for en borgerlig regering, så vi derfor kan få mulighed til at sætte et stort fingeraftryk på lovrevisionen.

Ebbe Kalnæs (CD):

Jeg vil gerne starte med her ved forhandlingen om gasforslaget at sige, at fru Aase D. Madsens bekymring om bemyndigelser ikke er overdrevet. Der er mange bemyndigelser i den lovgivning, vi har lavet.

Jeg må sige, at hele området, når vi har lavet energireform, jo i høj grad er meget styret. Det er en liberalisering, vi har lavet, men i virkeligheden er det jo stadig væk en dybt, dybt reguleret sektor, uanset om vi sætter nok så mange etiketter på om liberalisering.

Vi støtter lovforslaget, det var det bedste, vi kunne nå. Men der er ingen tvivl om, at vi er bekymrede over, at vi ikke nåede hele vejen, når det gælder om at få lavet opdelingen i selskabskonstruktionen. Vi er bekymrede over, at infrastrukturen, hovedledninger med gas, opstrømsledninger osv., ikke er udskilt helt i forhold til dem, der skal handle, og når vi er bekymrede over det, hænger det selvfølgelig

sammen med, at der er tale om et kolossalt statsligt monopol, så det batter, hvor man valgte ikke at gennemføre princippet om den neutrale infrastruktur, som man valgte på elområdet og også kaldte liberalisering. Derfor er der en helt klar forskel i principperne.

Når man så vælger at sige, at det er et statsligt aktieselskab, selvfølgelig med ministeren som hovedaktionær sammen med finansminister Mogens Lykketoft, må vi sige, at så er det også dér, ansvaret ligger, og ikke her i salen. Jeg ved godt, der er mange bemyndigelser, og det ender jo med med et kæmpeministerium, for selvfølgelig vil det ofte være embedsmænd og ikke ministeren, der har bemyndigelsen, fordi uoverskueligheden er fantastisk stor. Det er meget vanskeligt at overse og styre i det daglige, så derfor må ministeren og regeringen være indstillet på, at når vi har set tingene forløbe, kan man forvente mange samråd og mange samtaler, fordi et så kæmpestort økonomisk område i princippet holdes væk fra Folketingets daglige tilsyn.

Jeg er ikke specielt bekymret over, at det er regeringen, der skal styre det, men jeg kan være bekymret, når nogle siger, at man har fået en nyliberalistisk holdning også i en socialdemokratisk regering, og siger, det er en privat virksomhed, og den har man sat dygtige erhvervsfolk til at styre; det blander man sig ikke i fra politisk hold, det blander ministeren sig ikke i. Og det er derfor, jeg siger – og det er en gentagelse af det, jeg også sagde tidligere på dagen – at det er noget af det mest uansvarlige, jeg har hørt, når man taler om, at man ikke skal blande sig politisk i et i den grad hardlinersystem med et monopol ud over alle bredder.

Vi støtter forslaget, fordi det var det bedste, vi kunne få, og der er da også en del i lyrikken, der peger i den rigtige retning. Det er klart, at vi vil vide at holde øje med udviklingen, og det er også klart, at med den åbningshastighed, der er på gasmarkedet med liberaliseringen, er vi meget tilfredse med alle de argumenter, der er kommet for, at der ikke skal åbnes hurtigere på nuværende tidspunkt. De har været rigtige og fornuftige.

Vi har nogle take or pay-aftaler, som vi skal opfylde, og der er grænser for, hvor meget åbent marked der er i denne sektor lige nu. Men rent principielt er det væsentligt, at principperne om adskillelsen mellem infrastrukturen og handelselskaber overholdes, hvis der skal være

tale om, at vi skal lave en model for en fremtidig liberalisering.

Dorit Myltoft (RV):

Oliekrisen i begyndelsen af 1970'erne satte skub i bestræbelserne på at gøre Danmark selvforsynende med energi, og de største satsninger ske te på naturgas og vedvarende energi. Det er satsninger, som vi i dag har fået fuld valuta for, om jeg så må sige, for de har også givet anledning til udvikling af eksportartikler såsom vindkraft og udnyttelse af et brændstof som naturgas til produktion af både el og varme. Her er der virkelig tale om, at et godt hjemmemarked er til gavn for eksporterhvervene.

Dette lovforslag om naturgasforsyning skal afløse den eksisterende lov om naturgasforsyning, og det sker for at fremtidssikre forsyningsikkerhed, samfundsøkonomi og forbrugerbeskyttelse på en miljømæssigt forsvarlig måde, samtidig med at der gennemføres en åbning af gasmarkedet. I øvrigt vil jeg gerne sige, at de almindelige bemærkninger til lovforslaget indeholder en læseværdig gennemgang af naturgassektorens historiske opbygning.

Der tales meget om, at Danmark skal gå foran for at sætte kursen. Men det ville være alt for risikabelt, hvis Danmark åbnede gasmarkedet mere og hurtigere end de øvrige lande i EU, fordi der stadig er stor offentlig gæld i naturgasnettet, og fordi vi har en samfundsmæssig interesse i, at DONG kan opfylde sine langsigtede take or pay-forpligtelser. I Det Radikale Venstre er vi derfor tilfredse med den angivne gradvise markedsåbning, men vi vil aktivt følge udviklingen på det europæiske marked for at kunne vurdere, om der i løbet af nogle år er basis for en hurtigere markedsåbning.

Den nye struktur i gassektoren følger de samme retningslinjer som for elsektoren med de skyldige hensyn, der må tages på grund af de særlige vilkår for gas. Jeg tænker især på kravet om regnskabsmæssig adskillelse af aktiviteter for at undgå krydssubsidiering, sikringen af, at distributionssystemet forbliver i offentligt eje og kravene om effektivisering og energibesparelser. I Det Radikale Venstre er vi desuden meget tilfredse med, at der stadig skal satses på kraftvarme, og at decentrale kraftvarmeværker udgør et vigtigt element i energiforsyningen.

Det Radikale Venstre støtter lovforslaget.

Søren Kolstrup (EL):

Det lovforslag, vi har at gøre med her, kan ikke komme bag på nogen. Forslaget er en parallel til den liberalisering, vi har oplevet på elområdet, med en markedsåbning på 30 pct. fra i år stigende til 43 pct. i 2008 i overensstemmelse med gasdirektivet fra EU.

Forslaget præsenteres med en lang række pæne ord, som beskriver formålet som værende forsyningsikkerhed, og der står også noget om samfundsøkonomi og miljø- og forbrugerbeskyttelse, men reelt handler det alene om, som der står, »effektivitetsfremmende prisreguleringer«.

Det gode spørgsmål er, som Enhedslisten ser det: Er der ikke tale om, at der er en udvikling på vej med blind makker? Hvorfor har vi så travlt med denne markedsåbning? Det kan bl.a. også være et spørgsmål til SF. Er vi længere med liberalisering på gasområdet end f.eks. Tyskland – sådan har jeg forstået det – og hvorfor så ikke i givet fald vente, gasdirektiv eller ej? For os er det et mysterium, hvorfor Danmark skal ligge i førerfeltet i stedet for at gå i forbund med de kræfter, der ikke ligger i førerfeltet, hvad markedsåbningen angår.

Danmark fik indlagt nogle muligheder i direktivet for en mere begrænset åbning. Det er vi fuldt ud opmærksomme på, og vi er også opmærksomme på, at det borgerlige Danmark vil sige i overensstemmelse med en række høringsvar: Jamen det er altså for lidt, og vi må videre ad den vej. Jeg synes, det er interessant, at Energistyrelsen hertil har bemærket, at når der ikke åbnes hurtigere, sker det – og jeg citerer – »i lyset af, at der er usikkerhed om udviklingen i det fremtidige europæiske gasmarked og de fremtidige muligheder for afsætning af naturgas i udlandet. Der eksisterer i dag ikke et egentligt gasmarked på det europæiske kontinent.« Og jeg citerer videre: »Der er usikkerhed om, hvorledes den reelle markedsåbning vil forløbe i de enkelte medlemslande.«

For os at se skulle den situation bruges til at medvirke til at spænde ben for en generel maksimal markedsåbning i EU. Vi mener, der findes en lang række politiske brudflader, ligesom vi jo tidligere har oplevet, at Frankrig har været modstander af elliberaliseringen. Her kunne man have brugt opbruddet eller i hvert fald usikkerheden om liberaliseringen til at lave en taktisk alliance med Frankrig, men sådan gik det ikke. Vi må konstatere, at man har sat nogle vældige kræfter i gang.

For os er det en hovedvinkel at pege på, at EU og gasdirektivet kan risikere at sabotere en langsigtet plan for den danske udbygning og anvendelse af naturgas. Hele opbygningen af naturgasnettet, konstruktionen med DONG og de regionale naturgasselskaber, afgiftssystemerne, skyggeafgiften, som selskaberne fik lov til at beholde som støtte, osv., altså hele det, man kan kalde den danske model, risikerer at få et skud for høven. Regeringen og aftalepartierne smækker helene sammen, bøjer nakken og retter ind til højre. Nu skal det hele laves om, og lovforslaget er et forsøg på at redde stumperne. Vi må sige, at vi ikke kan tilslutte os det her forlig, men som sagt kommer det ikke bag på os.

Jeg har lige en lille bemærkning fra sidelinjen: Det er jo pudsigt, når man fra borgerlig side normalt kritiserer lovgivningen for at give for mange bemyndigelser, for i dette lovforslag får den i hvert fald ikke for lidt på det punkt. Er det 60 bemyndigelser, der er tale om? Men lad nu det ligge, det er bare en lille bemærkning fra sidelinjen.

Vi står over for en udvikling, som vi håber vi kan vende før eller siden. Men vi erkender, at det kræver et internationalt samarbejde på tværs af EU-staten og på tværs af landegrænserne, og det bliver et brydsomt oprydningsarbejde, der skal til efter de vældige liberaliseringer, vi har stået over for i det foregående årti og vil se i det kommende årti. Det er vi fuldt ud klar over, men verden er til for at blive ændret, så det tager vi ganske stille og roligt.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Hr. Søren Kolstrup sætter spørgsmålstegn ved, om Danmark skulle gennemføre EF-direktivet på gasområdet, men der er jo faktisk en forpligtelse til at gennemføre det. Jeg tror, det er i august i år, det skal være gennemført, og det er jo det, lovforslaget lever op til.

Med hensyn til markedsåbning er der jo tale om, at det er en minimumsmarkedsåbning. Det står jo i lovforslaget og er præciseret dér, så i stedet for at være negativ synes jeg ærlig talt hr. Søren Kolstrup skulle glæde sig over, at det er en minimumsmarkedsåbning. Hvis man vil erkende, at der er noget, der hedder et direktiv, som skal gennemføres i dansk lovgivning, er det dog vigtigt at kæmpe for, at det er en minimumsmarkedsåbning, og at hele naturgasinfrastrukturen osv. er offentlig ejendom. Det

må da være den helt rigtige musik i Enhedslistens ører. Hvad vil man mere?

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Fru Anni Svanholt har da fuldstændig ret i, at man kunne tænke sig langt mere brutale initiativer end det foreliggende. Også Enhedslisten registrerer da alle de nuancer, der er i debatten – bevar mig vel – men problemet i denne debat er jo, at man tilrettelægger det og ligesom laver en servering, hvor man gør folk endnu mere sultne, for der lægges jo fra nogles side op til, at nu skal vi have mere markedsåbning, endnu mere markedsåbning.

Hvis man samtidig med dette lovforslag havde taget en række andre initiativer, der forhindrede yderligere markedsåbning, var det jo ligesom en anden snak, men alt bliver lagt til rette efter, at nu skal vi have endnu mere markedsåbning. Det ser vi som en problem, og det går jeg også ud fra at fru Anni Svanholt gør, ikke sandt?

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Når SF gik ind i dette arbejde med reformen og opfølgningen på naturgasområdet, var det netop for at kæmpe for, at vi ikke får en stor markedsåbning, og hr. Søren Kolstrup må vel erkende, at det er lykkedes ganske godt. Så langt, så godt.

Der er tale om en minimumsordning, en minimumsåbning, og der er en ny diskussion i 2003, og her vil vi naturligvis kæmpe for, at man fortsat holder sig til den minimumsåbning. Og det kan da godt være, der måske også er andre, der vil hjælpe os med at kæmpe for, at det skal blive ved med at være sådan. Det er naturligvis SF's holdning, men kunne vi ikke lige blive enige om, at man også godt kan notere sig de gevinster, der faktisk er her, og som Enhedslisten også burde anerkende?

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Til det ærede medlem, fru Anni Svanholt: Jeg må altså blot konstatere, at vi har forskellige vurderinger. 30 pct., 43 pct., jamen er det små åbninger, eller er det mellemstore? De kommer tættere på mellemstore end små, synes vi.

Men jeg skal lige give et løfte til fru Anni Svanholt, for vi skal da selvfølgelig ikke tale os bort fra hinanden. Vi har nogle taktiske forskel-

le og muligvis også nogle reelle forskelle; det er svært at vurdere, men jeg skal love fru Anni Svanholt, at i det øjeblik det går den anden vej og man bare laver en mindre markedsåbning end den, der laves nu – altså når pendulet går den anden vej – skal fru Anni Svanholt bare ringe. Så vil vi gerne være med, og så kan vi måske skaffe et andet flertal. Det ser jo ikke ud til det lige for øjeblikket, men det er bare for at sige, at Enhedslisten er ikke fastlåst. Lige så snart man får begrænset og reduceret markedsåbningen, er vi med.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg skal blot tilføje til debatten, at når jeg bliver udstillet som den store stygge ulv med hensyn til markedsåbningen, så er jeg glad for at konstatere, at fru Anni Svanholt har set, at markedsåbningen er kommet for at blive. Det er den ene ting, jeg gerne vil konstatere.

Så er den store stygge ulv altså ikke mere styg, end at ideen med en genforhandling i 2003 alene kører på, at hvis samfundet har en større gevinst ved en hurtigere markedsåbning end det, staten alternativt får ind med den konstruktion, vi har i dag, så er der forhåbentlig ikke nogen partier her i Folketinget, der er interesseret i at fastholde en struktur, der giver en ringere samfundsmæssig økonomi. Og hvis der er det, vil jeg gerne høre argumentet for at fastholde en struktur, hvor markedet viser sig at være forkert.

Flemming Kofod-Svendsen (KRF):

Da Kristeligt Folkepartis ordfører er forhindret i at være til stede, skal jeg på vores ordførers vegne sige følgende:

Kristeligt Folkeparti finder, at det fremsatte lovforslag sikrer en fornuftig dansk implementering af EU's gasdirektiv. Markedsåbningen sker gradvis, hvilket er væsentligt for den danske gassektor og afviklingen af den betydelige gæld, udbygningen med naturgas har afstedkommet. Det er jo også væsentligt af hensyn til de langvarige kontrakter, som DONG har indgået med DUC.

Markedsåbningen kommer ikke til at gælde de regionale gasselskaber. Også dette finder Kristeligt Folkeparti fornuftigt, idet der ingen grund er til at lade offentlige selskaber konkurrere direkte mod hinanden og på baggrund af en væsentlig grad af skatteyderfinansierede investeringer.

Forsyningsikkerhed og forbrugerbeskyttelse har været grundlæggende for forligspartierne. Også dette er tilgodeset med lovforslaget.

Endelig skal jeg nævne, at der med gasreformen og lovforslaget også stilles krav til gassektoren om effektivisering i lighed med de krav, der er stillet til elsektoren som følge af elreformen.

Kristeligt Folkeparti kan som forligsparti naturligvis støtte lovforslaget.

Kim Behnke (FRI):

Under devisen »Lidt har også ret« valgte den danske regering at følge EF-direktivet meget tæt med hensyn til, hvilken åbning der skulle ske af det danske gasmarked.

Det er der to grunde til at vi synes er fornuftigt:

Den første er, at det danske gasmarked jo ikke blot skal åbne sig for udenlandsk konkurrence, hvis ikke også udenlandske markeder åbnes for dansk konkurrence, eller sagt på en anden måde: Den meget vigtige del af gasdirektivet, der taler om gensidighed i markedsåbningen, burde alene være tilstrækkelig til, at vi naturligvis ikke bløjet skal åbne det danske gasmarked.

Og det skal vi heller ikke gøre af den anden grund, nemlig økonomien. Vi har fortsat en betydelig gæld i det danske gasnet. Hvis ikke den gæld skal betales tilbage gennem brug af gasnettet, ja, så er der kun skatteyderne til at betale, og det er vores opfattelse det forkerte sted at placere den regning. Men gasdirektivet beskytter jo også den eksisterende take og pay-aftale mellem DUC og DONG, og hvis ikke den bliver honoreret, ja, så kan vi komme til at betale for gas, vi end ikke får leveret.

Så af de to grunde – gensidigheden internationalt og økonomien nationalt – ja, så er den åbning af markedet, der nu lægges op til, fornuftig og noget, vi naturligvis støtter.

Vi har godt noteret os, at man specielt i Dansk Industri er voldsomt utilfreds med, at ikke samtlige Dansk Industris medlemmer, der køber gas, får adgang til selv at forhandle kontrakter med det samme. Dertil er at sige, at når vi ser på, hvordan åbningen eller liberaliseringen af det danske elmarked har fungeret, og når vi ser, hvordan åbninger af gasmarkeder i andre lande har fungeret, ja, så er det sådan, at når først der er åbnet en lille smule, så resulterer det i, at markedspriserne generelt falder, og det er så op til de danske virksomheder at gå

ud og presse deres leverandører af gas og kræve at få den til en lavere pris, også selv om de ikke umiddelbart er omfattet af åbningen.

Så er der et par steder, hvor vi synes forslaget ikke er ambitiøst nok. Det første, jeg vil nævne, er spørgsmålet om DONG's organisering. Efter vores opfattelse burde DONG deles i to selskaber for gasdelen, nemlig sådan, at der er et selskab, der administrerer det overordnede røret og kan betragtes som værende neutralt, og at man så har et egentlig handelsselskab, som går ud i fri konkurrence og søger at skaffe sig kunder.

I denne forbindelse kan vi ikke lade være med at erindre de betragtninger, som miljø- og energiministeren meget rigtigt havde i forbindelse med elliberaliseringen. Da sagde ministeren i klar tekst til elbranchen, at det altså ikke var nok, at man bare flyttede et kontor lidt ned ad gangen. Man skulle foretage en regulær opdeling, sådan at vi var sikre på, at der ikke blev flyttet penge fra monopoldelen til konkurrencedelen. Nøjagtig de samme argumenter bør naturligvis medføre, at ministeren som eneaktionær i DONG tager initiativ til uanset denne lovvedtagelse at få selskabet delt i en konkurrencedel og en monopoldel.

Det andet synspunkt, vi har, hænger lidt sammen med det, nemlig spørgsmålet om, at der bliver en langt højere grad af offentlighed om, hvad der foregår i et monopolselskab som DONG. Ganske vist har vi et energitilsyn, som skal følge med i, hvad der foregår, men den almindelige offentligheds adgang burde være lovfæstet i dette lovforslags kapitel 9, sådan at borgerne har mulighed for at søge indsigt og ikke bliver afvist med argumenter om, at det sandelig er omfattet af konkurrence osv., for det bør det jo ikke være, for så vidt angår monopoldelen.

Det sidste synspunkt, vi har, drejer sig om det såkaldte opstrømsrør, altså røret fra platformene i Nordsøen og ind til Nybro gasbehandlingsanlægget.

Ud fra en langsigtet betragtning må det være en dansk forsyningsmæssig interesse, at når gasforsyningerne fra DUC-felterne og fra Amerada Hess-felterne osv. på et eller andet tidspunkt begynder at tynde ud, kan de rør så gøres til genstand for levering af gas, eksempelvis fra den norske Europipe II eller fra andre muligheder på Nordsøen. Der kan det ikke nytte noget, at det gasrør fra Nordsøen og ind til Nybro – eller de gasrør hedder det jo i vore dage –

ikke er omfattet af adgangen til, at man kan transportere til konkurrencedygtige priser. Så vi vil gøre os selv en bjørnetjeneste, hvis vi er afhængige af kun at få leveret gas udefra gennem den dansk-tyske rørledning, og derfor en opfordring til, at vi under udvalgsarbejdet kan få efterprøvet, om ikke de rør også kan omfattes af markedsåbningen.

Med de små bemærkninger vil vi fra Frihed 2000 naturligvis støtte lovforslaget.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg vil gerne sige tak til ordførerne. Vi har jo været inde på en række af de principielle punkter under forespørgsels- og redegørelsesdebatten, så jeg skal kun koncentrere mig om de konkrete punkter, der har været rejst.

Hr. Hansen-Nord spurgte, om lov nr. 228 stadig væk er i kraft, og det kan jeg svare bekræftende på. Det økonomiske tilbud til de regionale selskaber er taget af bordet, men selve muligheden for, at staten kan købe, er til stede. Jeg tror, at det er det, jeg kan sige om det.

Med hensyn til markedsåbningen er mange vældig kritiske og siger, at den er for lidt ambitiøs. Jeg er nødt til at sige, at inden vi gik ned og forhandlede dette spørgsmål i EU, blev den konkrete markedsåbning forelagt det danske Folketing, og det blev behandlet under de former, der nu engang gælder i Europaudvalget, og stort set hele Europaudvalget, som jeg husker det, gav tilslutning til den danske strategi. Så der er altså nøje overensstemmelse mellem det, Folketinget sagde, inden vi bandt os i EU, og så det, vi nu konfirmerer med aftalen.

Vi har en lang række særlige interesser her, som hr. Martin Glerup gjorde opmærksom på, og som gør, at det her område ikke uden videre kan sammenlignes med elområdet.

En særlig problemstilling knytter sig til opstrømsledningerne. Der har Danmark arbejdet for det synspunkt, som jeg tror hr. Behnke og flere andre var inde på, at i virkeligheden burde hele dette system af opstrømsledninger ude i Nordsøen, ikke kun de danske, men også eksempelvis de norske, de engelske osv., være omfattet af en fælles regulering, så der var et fælles marked.

Det har vi endnu ikke nogen afklaring af i EU-regi. Sker der en sådan afklaring, er det naturligvis indlysende, at så må Danmark ligestilles med Norge. Men vi er altså lidt imod, at vi bringes i en ugunstig situation i forhold til de lande, vi normalt sammenligner os med.

Jeg tror også, uden at lægge noget nedsættende i ordet monopol, at man skal gøre opmærksom på, at det jo ikke kun er på aftager-siden, der er et monopol; det er også på leverancesiden, der har været et monopol på det danske gasmarked og vil være det i en overskuelig tid for om ikke 100 pct.s så dog en meget høj procentdels vedkommende, og det skal man også tage med i billedet.

Jeg siger tak til ordførerne, og jeg siger tak for den meget brede tilslutning, der er til lovforslaget. Det danske naturgasprojekt er jo et stort, fælles projekt for et flertal i Folketinget, som vi har hjulpet igennem i mange omgange. Jeg synes, vi har lov til at sige, at det har været en succes, og jeg synes, at vi har nået en god af-tale på det her område.

Det tror jeg er det, jeg kan sige nu.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FRI):

Jeg synes, der er grund til, at vi under udvalgsarbejdet får efterprøvet, hvordan de andre EU-lande, der er gaslande – det er dem, der er mest relevante i den her forbindelse – har opført sig i forhold til åbning af opstrømsledninger.

Som jeg har fået det oplyst, har et land som Holland valgt at give fri adgang med det samme, og et land som Storbritannien har en meget friere adgang til sit røret, end vi lægger op til i Danmark. Derfor synes jeg, at ministeren i stedet for at se det ud fra disse monopolistiske betragtninger skal se det ud fra forsynings-sikkerheden, skal se det ud fra, at det kan så sandelig også være en fordel for de regionale gasselskaber og det kan være en fordel for DONG i dets forhandlinger med det, ministeren kalder en monopolist, nemlig DUC, om fremtidige gasleverancer, at man rent faktisk har et alternativ, at man kan komme og sige, at de gaspriser, de konditioner, I stiller op, dem kan vi ikke honorere, at man ikke er bundet til at sige, at man i øvrigt aftager gassen alligevel, men at man har et alternativ, så man kan sige, at man kan få leveret gas fra andre dele, at man kan få leveret fra den britiske del af Nordsøen, fra Tyskland osv. Først den dag får man jo den markeds-situation, at der er tale om en friere pris-danselse, og det kan adgang til rørnettene jo altså være med til at hjælpe igennem.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Energipolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 240: Forslag til lov om ændring af lov om varmesforsyning. (Ophævelse af bestemmelser om naturgas, ændrede prisbestemmelser, Energitilsynet og ændrede klagebestemmelser).
Af miljø- og energiministeren (Svend Auken).
(Fremsat 29/3 2000).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Martin Glerup (S):

Dette lovforslag skal sikre, at vi fortsat har en velfungerende dansk varmesektor med høj energi- og omkostningseffektivitet, forsynings-sikkerhed og en miljømæssigt optimal drift. Lovforslaget bygger videre på de gode elementer, vi kender fra fjernvarmesektoren. Der satses fortsat på de mindst miljøbelastende brændsler og samproduktion af el og varme, altså det særlige danske kraftvarmekoncept skal fortsat skaffe mest mulig energi pr. anvendt enhed brændsel. Denne optimale brændselsudnyttelse betyder både økonomiske og miljømæssige fordele.

Inden for det sidste halvandet år har naturgasprisen svinget fra det laveste til det højeste niveau i de sidste 10 år. De turbulente oliepriser med dertil knyttede naturgaspriser har resulteret i tårnhøje varmepriser for forbrugere ved decentrale kraftvarmeværker og barmarksværker med relativt få forbrugere.

Varmerpriser på den anden side af 25.000 kr. om året for en almindelig bolig er uacceptable. I forbindelse med opfølgning af energireformen er forligspartierne enige om, at dette problem kan løses ved hjælp af lavere naturgaspris, højere elafregningspris og vedtagelse af afgiftsmæssig ligestilling mellem centrale og decen-